

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 325. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-palladius04val-shoot-idm140034108577728/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

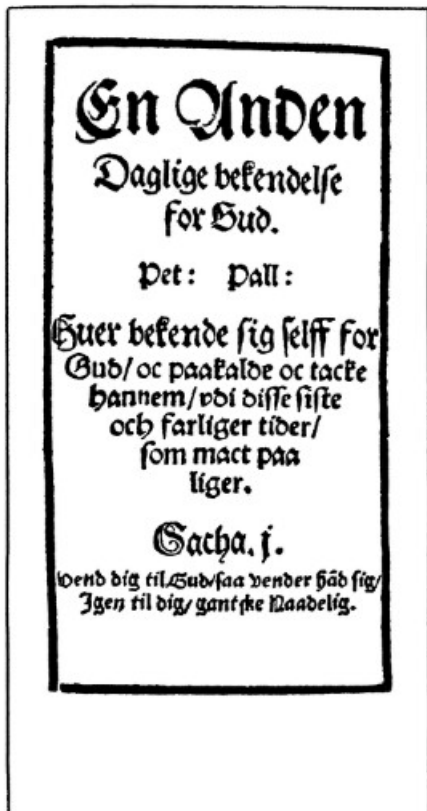
Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

INDLEDNING.

I.

EFTER Palladius' Død udkom en lille Bog med Titlen: „Ith Allmindeligt Scrifftemaal och bekendelse / vdi vor Herris Hellige Budord. | Vdset paa Danske / vdaff Phillippi Melanthonis Herlige oc merchelige Bog / som kallis Loci communes Theologici. | Met en daglig oc personlig bekien-delse for Gud. Pet: Pall: | Kiøbenhaffn 1561. Bogen be-
staar af følgende Dele:

1. En Fortale til den kristne Læser, undertegnet *P. Pall.* Fortalen knytter sig nær til Skriftemaalet, saa det maa anses for givet, at den er affattet hertil. Saa følger selve Skriftemaalet i Form af en Syndsbekendelse knyttet til de 10 Bud. Det er dette Stykke, der paa Titelbladet siges at være oversat efter Melancthons Loci; men heri findes intet, der har kunnet være Grundlag for Skriftemaalet. Hvordan Melancthons Navn er kommet ind paa Titelbladet, er ikke godt at sige, muligvis er Skriftemaalet tidligere udgivet sammen med Uddrag af Loci og er derved ført med over paa Titelbladet af den anonyme Udgiver. Melancthons Skrift nævnes naturligvis ikke i Palladius' Forord til Skriftemaalet. Iøvrigt har selve Skriftemaalsformen mange Forbilleder og Efterlignere, her skal blot nævnes „*ith almindeligt scrifftemaal begrebet vti de thi Guds budord*“ etc. i Henrik Smiths Katekismus 1537 og „*En bekiendelse imod de Ti Guds Budord*“ i Peder Tidemands Bønnebog 1568 (jfr. iøvrigt P. Severinsen om Katekismusbøn, Dansk Kirke-tidende 1904, S. 785 ff., Artiklen: Offene Schuld i Realencyklopædie f. prot. Theol. XIV. 347 f., L. Kock, „Guds-

Facsimile af Titel-Siden til Optrykket af Palladius' „Nytaarsgave til Københavns Indbyggere“ 1551, i „Et almindeligt Skriftemaal“ 1561.

Facsimile af Titelbladet til Udgaven
af „Et almindeligt Skriftemaal“ 1652.

tjenesten efter Reformationen" i Kirkehist. Saml. 5. R. I. 376 samt Palladius' Visitatsbog, Grundtvigs Udg. S. 46).

2. En daglig og personlig Bekendelse. Ordret, men ikke bogstavret Optryk af Palladius' „Nytaarsgave til Københavns Indbyggere" 1551 (udgivet foran Bind II S. 69 ff.). En facsimileret Gengivelse af Titel-Siden findes foran S. 326.

3. Et Trøsteskrift, hvis Forfatter ikke er angivet. Efter Form og Indhold kunde Forfatteren være Palladius; men ogsaa andre af Reformationstidens Skribenter kunde have affattet den lille Opsats. I hvert Fald har jeg dog ment denne burde medtages — ligesom et Par Bønner om Syndsforladelse og om Afvenden af Fare, hvormed Skriftet slutter.

II.

Af „Et almindeligt Skriftemaal kendes 2 Udgaver:

1. Udgaven 1561. Denne er i Duodez-Format som modstaaende facsimilerede Titelblad. Den lille Bog bestaar af 4 6-bladede Læg, signeret A—D. Linjetallet er 21. Kolumnerne er forsynet med sort enkeltstreget Ramme. Bogtrykkeren er — som angivet paa sidste Blad — Lauritz Benedict. Det eneste bevarede Exemplar findes paa det kgl. Bibliothek.

2. Optryk 1652, besørget af Jens Søffrensen Nør-Nissom. Bogen, der har Format som foranstaaende facsimilerede Titelblad, indledes med en Fortale (a 2^r—a 6^v) af Udgiveren, derefter følger det ordrette Optryk af Udgaven 1561 i dens Helhed (a 6^v, A 1—12, B 1—11) og endelig som Appendix — paa Blad B 12 — „29 Artickler om Børne Tuct". Ogsaa af denne Udgave kendes kun ét Exemplar; det er indbundet sammen med forskellige andre opbyggelige Skrifter: Jens Søffrensen Nør-Nissoms Husspejl 1643, sammes Udgave af Palladius' Traktat om de Dødes Opstandelse 1638 (se foran Bind III. S. 274), sammes „Vandtafle" 1641. Det velbevarede Samlingsbind ejes af Universitetsbibliotheket i København.
